

ZGODNJA

DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

„Danica“ izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gl. 60 kr., za pol leta 2 gl. 40 kr., za četert leta 1 gl. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za celo leto 4 gl., za pol leta 2 gl., za četert leta 1 gl. ako zadene na ta dan praznik, izide „Danica“ dan poprej.

Tečaj XXXVIII.

V Ljubljani, 11. kimovca 1885.

List 37.

Katoliška hiša Božja.

Hiša Božja za katoliški svet je stanovališče, katero je po slovesnem blagoslovljenju škofovem izločeno od posvetne rabe in odmenjeno službi Božji in opravi- lom za naše večno zveličanje, kjer si je Gospod sam stanovanje izvolil, da bi vaim, ki ga obiskujejo zveliča- nje podelil.

Stanovališča Božja so zanj odločena poslopja, ki stojé sredi med našimi hišami, toda ne služijo posvetnim namenom ali pozemeljskemu hiševanju časnega življenja, v katerih nima prostora hrup posvetne kupčije, temveč je vse Bogu posvečeno. To je tista hiša, o kateri Kri- stus govori v tempeljnu: „Moja hiša je hiša molitve“, v kateri je tempeljnové skrunivce z bičem strahoval, njih mize z denarjem vred prevrnil, in le onim, ki so go- lobe prodajali, je govoril pohlevne besede: „Proč spravi- te to.“

Keršanske hiše Božje so posvečena poslopja, v ka- tera verniki zahajajo, da Boga častijo zavolj njegove svetosti in častitljivosti, katero je razodeval v svojem stvarjenju, vladanji svetá in v odrešenju, ali da se mu zahvaljujejo za brezštevilne dobrote, s katerimi jih ob- siplje, ali da v svojih potrebah in nadlogah pri njem pomoči išejo. Zato posveti škof katoliško cerkev, in vsako tretjo nedeljo v mescu vinotoku obhaja se spomin cerkvenega posvečevanja, da naj Boga hvalimo za dar hiše Božje, in za dobrote, katere v nji prejemamo. Tako stoji kristjanska hiša Božja mogočna pred nami v svoji veliki časti in blagoslovu, kateri se iz nje žari in se na vernike izliva.

Že v starem zakonu zidal je modri kralj Salomon Gospodu veličasten tempelj, čudo vsega sveta, ki ni imelo enakosti. Kralj David že se je zelo na to pri- pravljjal, in spravil je skupaj neizrečeno veliko zlata, srebra in drugih dragotin.

Salomon jel je na prvo ostri homec Morija zrav- navati in ga je nekoliko znižal, ter je potem velikansko poslopje zidal. Imel je 10.000 delavcev na hribu Li- banu, ki so posekovali cedre in jelke, 70.000 nosačev za bremena, in 80.000 kamnosekov, verh 3000 nadzor- nikov, ki so delavcem zapovedovali in jim bivali na čelu, in tako tedaj so delavci velikanske pečine in skale na gorah obdelavali, cedre na Libanu posekavali in vse to so z nepopisljivim tradom čez hribe in reke spravljali in

dovažali na svoje mesto. Velikost, častitljivost, krasota tempeljna bila je pa tudi primerna silovitemu natezanju in nezmeraim stroškom tega dela. Celi tempelj je bil znotraj pozlačen in z zlatom ozališan; svečniki in cer- kvne posode bile so iz najčistejšega zlata; zunaj je bil tempelj z marmorjem obdjan in streha pokrita s sreber- nimi ploščami. Tudi Najsvetejše in svetišče je bilo vse okrog, še celo po tleh, pokrito z zlatimi ploščami, ki so bile z zlatimi žebli priterjene. Tempelj raztezal se je 60 vatlov na dolgost, 20 vatlov v širokost, 30 vatlov na visokost, in to, kakor pravijo zgodbe sv. pisma, brez mostovžev, ki so bili speljani krog in krog tempeljna, in dveh velikih preddvorov za duhovne in ljudstvo. Potem ko je Salomon v 7 letih vse dodelal, zbral je vse stara- šine s prvaki dvanajsterih rodov, da so skrinjo zaveze v slovesnem sprevedu pranesli v tempelj in da so ga slovesno posvetili.

Salomonov tempelj je z vso svojo lepoto bil raz- dján, in ko so ga zopet pozidali, bil je v novo razdjan, in kar tiče tretji tempelj, napravo Herodovo, je do- volj znano, kako strašen pogin je bil zadel Jeruzalem in tempelj! Bil je do tal pogorel, in pozneje so še celo temeljne kamenja izgrebali, in tako spolnilo se je Kri- stusovo prerokovanje, da kamen na kamenu ne bo ostal. Še dandanes žaluje Izraelsko ljudstvo zaradi razdjanja tempeljna in mesta. Proč je njegova krasota, le neka- teri ostanki stare veličastnosti so se nam ohranili.

Kako ubožne in brez kinča so mnoge naše hiše Božje proti lepoti in slavi Salomonovega tempeljna! Toda vnanji videz nas tukaj ne sme motiti, in ako se k notranji resnici oberremo, spoznamo, da je najubož- nejša katoliška vaška cerkev veliko dragocenejša memo Salomonovega tempeljna v njegovem zlatu in njegovem lepotičji.

Ves stari testament je vseskozi kot predpoda, kakor pravi sv. Avguštín, zapopaden v novi zavezi, vse njegove vravnave so le podobe novega zakona. Ta tem- pelj na Sionski višavi, h kateremu vsi Izraelski rodovi hodijo, ves ta tempelj z darovi in skrinjo zaveze je v skalo vsekana podoba prave cerkve, katoliške cerkve, katera ni iz neobčutljivega kamenja, temveč iz živega, izbranega kamenja zidana za hišo Božjo. Njen vogalni kamen je Jezus Kristus, njena temeljna skala sv. Peter in njegovi apostolski sedež v Rimu, njeni stebri aposteljni in njihovi nasledniki škofje, mašniki

hovni redovi, kamenje za zid so verniki, daritev je sv. maša, njena skrijuja z mano je tabernakelj, njena vedno zeleneča Aranova palica je duhovna oblast in vladanje sv. Cerkve, sveti zakramenti, vse učenje, vse nauk, vsi pripomočki posvečevanja in večji popolnosti, to so nameni in cilj, kamor božjepotvajo vsi narodi sv. Cerkve.

V nekdanjih srečnih časih, ko so bili ljudje polni žive vere, služile so hiše Božje tudi v svetnem oziru za pribežališča. Cerkveno poslopje bilo je vse v miru in tihoti, in bila je pregreha z vojnim ali lovskim hrupom okrog cerkve šumeti. Cerkev bila je sveto zavetišče (pibežališče), v katerem so zločinci v tistih viharnih časih rešili se maščevanja in jeze, ker tam so našli varstvo in zavetje pred svojimi preganjavci in maščevavci. Marakateri imel se je tem zavetiščem zahvaliti za življenje, ker vsak človek je spoštoval cerkev in si ni upal kot preganjavec vanjo.

V bližini cerkveni, ali saj v cerkvi pred altarjem morala se je poleči jeza. Tako se nam v zgodovini pripoveduje o vojsku prostaku, ki je bil v jezi udaril viteza visokega rodu pa tudi visoke glave, po imenu Leona Pererias-a. V strahu zaradi tega djanja beži ubogi prostak proti cerkvi, za njim pa z golim mečem razdraženi Pererias. Žejin maščevanja čere za njim v cerkev, ga zgrabi in že mu nameri z mečem: kar mašnik ravno pri bližnjem altarju povzdigne posvečeno Hostijo. „Zaradi tega Daru“, mi prizanesi! zakliče vojak v smertnih britkosih. V njegovo prošnjo pritegnil je glas zvončka, ki je naznanjal povzdigovanje. Tu utihne jeza, tu omahne roka vitezova.

Glas zvončka bil je razpodil viharno oblake v njegovem srcu. Jasnilo se mu je v sercu. „No“, pravi vitez, „zavoljo Kristusa naj ti bo odpuščeno!“ in zaverne meč v nožnico.

Ko so bili sv. Elizabeto iz gradu pregnali, stopila je v cerkev in rekla: „No sedaj sem v zavetišču in iz tega me ne more nihče pregnati.“ Dvanajstere sveče na cerkvenih stonah, katere so na dvanajstarih, večji del zeleno pobarvanih posvečenih križih, nas opominjajo, da hodimo skoz življenje v luči apostoljskega nauka svete Cerkve, in vihraječe zastave na cerkvenem zvoniku so znamenje zmage, katero si je Cerkev na svetu priborila. „Ali veste, da ste tempelj Božji?“ pravi sv. Pavel. Kaj bi nam pa pomagale vse cerkve, vse visoke stoljnice, katere so naši predniki z bistrim duhom pozidali, brez žive stoljnice, ako bi ne bilo naše serce tempelj Božji. Zato moli sv. Cerkev v obletnico posvečenja Božjih hiš: „O Bog, kateri iz živih in izbranih kamenov svojemu veličastvu večno stanovanje pripravljaj, dodeli, da kar Tvoja cerkev v zunanjem prostoru dojema, ona tudi v naših srcih v prostoru raste.“

Zato pravi tudi sv. Bernard: „Praznik posvečevanja cerkvá je naš praznik, ker smo tudi mi tempeljni, namreč živi tempeljni Božji, k čemur pri sv. kerstu nismo bili nič manj slovesno posvečeni, kakor so posvečevane cerkve, ki so iz lesa in kamenja.“ Že prvi kristjani imeli so posvečene cerkve, in spomin na tisti dan so slovesno praznovali kakor je omenjeno že v stari knjigi mučenikov, katera se sv. Hieronimu pripisuje, da je sv. Peter prvo cerkev v Rimu posvetil. Če tudi niso bile s tako svečanostjo posvečevane, kakor dandanes, so bile vendar po cesarju Konstantinu Velikemu cerkve posvečevane. Cerkev obhaja praznik cerkvenega posvečevanja kot praznik prve verste z osmino. (Gl. „Kathol. Wahrheitsfrd.“, Graz.)

Kar je bilo malo poprej rečeno o častitljivosti Božje, to se velikokrat k nesreči ljudi pozabi. Ne le v cerkvi bodi vse mirno in tiho, ampak tudi zunaj cerkve naj se ne godi divji hrup ali krič, kakor počno ponoč-

njaki, ki se dostikrat v divjem trušu dervé memo cerkve domú gredé.

V cerkvi po mestih se obhajajo ss. maše ali druge svete opravila, pijani novaki pa razsajajo in se cerejo memo cerkve, kakor da bi jih bil sam zeléneec pripodil iz pekla! Tudi kaki glumači s svojim bobnom ali godbo priškripljejo memo stoljuice in to še najraje, ko je znotraj kako opravilo. Še veliko huje pa je, kar se zgodi nalaš in z hudobne volje od pravih satanovih hlapcev véasi pri vratih in po kotih, tudi kterikrat na korih! Pri tacihi je pa res največi čudež prizanašljivosti Božje, če kar precej vanje ne treši, ali da se cerkev na nje ne podere!

Sv. Janez Miloserčnik nikakor ni dopustil, da bi kdo v cerkvi govoril in žlobodral. Tacega je kar precej iz cerkve odpravil, reki: „Ako si prišel sem k molitvi, glej, da bodo duh in usta imele s tim opraviti; ako si prišel pa le žlobodrat, je pisano: hiša Božja bodi hiša molitve; ne delaj jame razbojniške iz nje!“

Angleški kralj Vilem Rudečeglavec je okoli l. 1100 storil strašno smert. Bil je cerkveni ropar in skrunivec. Na lovu je ukazal vitezu Valter-Tyrell-u, naj strelji na jelena; pušica pa je odskočila in zadela kralja, ki se je v trenutku zgrudil. Bliženj ubožen ogljar je moral peljati merliča kralja, ki je pa zdajci postal čero kakor ogljar. Na poti čez močirje se je voz sterl in kraljevi merlić je bil v bagru in blatu. Grof Northumberaki je terdil, da je vidil, ko je cerkvenega skruneca satan v strašni podobi gual pred sodbo in v pekél (Emig 3 Bđ.)

Dodatek k Furmacerjevim premišljevanjem.

1. Justus ex fide vivit. Pravični iz vere živi.

(Dalje).

Molitev k angelom in svetnikom.

O ss. aposteljna Peter in Pavel! sv. Jožef, patron katoliške Cerkve in Kranjske dežele! ss. mučenika Hermagor in Fortunat, patrona Ljubljanske škofije! sv. Nikolavž, patron Ljubljanske stolne cerkve, sv. Mihael arhangél, patron Dolške cerkve in fare; ljubi moj angel varh, od Boga v moje posebno varstvo mi odločen; sv. Anton puščavnik, moj kerstni patron; vsi angeli in svetniki, varhi in patroni moji: prosite Boga za me, da mi razavetli um, omeči voljo, dodeli pravo kesanje čez moje grehe in terdni sklep resničnega poboljšanja, posvečenja in zveličanja. O angeli in svetniki Božji, prosite za-me: da bi mogel danes in vse dni Bogu zvesto služiti in v pobožnosti do konca stanoviten ostati. Amen.

Molitev.

k nekterim svetnikom za posebne čednosti.

Gospod, usmili se nas!

Kriste, usmili se nas!

Gospod, usmili se nas!

Sveta Marija, Mati Božja, najbolj blagodarjena, prosi za nas uboge grešnike!

Sveti oče Benedikt, zgled ponižnosti, prosi za nas uboge grešnike!

Sveti oče Francišek seraf., zgled uboštva in zatajevanja, prosi za nas uboge grešnike!

Sveti oče Bernard, zgled čistosti in pokorščine, prosi za nas uboge grešnike!

Sveti oče Francišek Saleški, zgled krotkosti, prosi za nas uboge grešnike!

Sveti oče Frančišek Pavljanski, zgled čiste ljubezni, prosi za nas uboge grešnike!

Sveti Ignacij Lojolanaki, zgled gorečnosti, prosi za nas uboge grešnike!

Sveti Alojzij, zgled nedolžnosti, prosi za nas uboge grešnike!

Sveta Terezija, zgled pobožnosti, prosi za nas uboge grešnike!

Sveta Marija Magdalena, prosi za nas uboge grešnike!

Sveta Marjeta Kortonka, sv. prerok David, sv. Avguštin in vsi pravi spokorniki, prosite za nas uboge grešnike!

Jagnje Božje, ki grehe sveta odjemlješ! (trikrat.)

Molitev.

Vsagamogočni večni Bog! daj, da na mogočno priprošnje in po velikih zaslugah Tvojih svetnikov pred Tabo usmiljenje in zveličanje zadobimo: razsvetli vse zmotene in pelji jih nazaj na pravo pot; omeči terdovratne grešnike in daj jim milost pravega spreobrnjenja; — zbudí vse mlačne kristjane in vžgi v njih ogenj svoje ljubezni; — poterjaj vse slabe, da bodo močni v veri; — dodeli duhovnom Svojega sv. Duha, da bodo prenovili obličje zemlje! Daj nam vaim goreče želje, da bomo Tebe vedno bolj spoznali, častili, ljubili in molili! To nam dodeli po neskočnem zasluženju Tvojega Božjega Sina, ki s Taboj in sv. Duhom živi in kraljuje, Bog od vekomaj do vekomaj. Amen.

(Konec prih.)

Kaj pišejo avstrijski škofje o družinskem življenju?

V svojem dolgem skupnem pastirskem listu do vernikov pravijo škofje k sklepu:

Ne smemo svojega pisanja doveršiti, da bi vam na serce ne položili še neke tehtne reči, to je, keršansko družinsko življenje. Družina je prvi nastavek in korenina deželskega in cerkvenega družbinstva, ona je družbinstvo, ali skupna človeška družba v malem. Kakoršno je življenje v posameznih družinah, takošno je življenje družbinstva ali skupne velike človeške družine. Podlaga družinskega življenja pa je zakon.

Kristus Gospod je družinsko življenje, ki je bilo v starodavnem poganstvu (ajdovstvu) vse sprideno, divjaško in razdjano, zopet povzdignil, in ga spravil v pravi bogoljubni red. Ne le da je zlasti zakonsko življenje na novo lepo vravnal in v red djal, temveč je tudi zakon povzdignil v čast sv. zakramenta, ko je naznanil, da razmera moža do žene je znamenje ali podoba, v kateri naj se kaže njegova (moževa) razmera do sv. Cerkve, in je zakonskemu stanu dal prednost posebne stanovske milosti sv. zakramenta. Velede tega je zakon dobil novo podobo in obliko, pa še več, vse družinsko življenje je sprejelo drugo, posvečeno lastnijo. Vezí med možem in ženo, med starši in otroci, med gospodarji in posli so se po keršanstvu bistveno spremenile. Kjer duh Kristusov gospoduje, tam je družinsko življenje lepo zveršteno in vravnvano, prešinuje ga duh Kristusov.

S prebridko žalostjo, ljubljani verniki, moramo po-tožiti, da dandanašnji je keršanstvo mnogotero zginilo iz družinskega življenja, še več, da dostikrat se je v nekoliko drugi podobi v poganstvo nazaj vernilo! Ne bomo pred vami razgrinjali žalostne podobe naših družinskih razmer, ker od vsih strani vam same v vsi svoji strahoti nasproti reže. Opomnimo samo, da z zgi-

novanjem keršanstva iz družine je nastopil tudi propad v družini. Tisti, ki neprenehoma rujejo keršanstvo iz družin, ravno s tem ob enem srečo družin razdirajo. Iz sadu se drevo spozná.

Glavni in veliki tečaj, krog kterega se blagor in sreča družin verti, je izreja otrok — točaj na kterega je zastavljena vsa družinska sreča ali pa nesreča. Starši nimajo le samo dolžnosti otroke preživiti, temveč jih tudi odgojati — jih rediti za spodobne ude človeškega družbinstva, pa še bolj odgojiti jih za kristjane, za občane nebeškega kraljestva. Sv. pismo stare in nove zaveze pogosto ostro terdi in povdarja staršem to dolžnost. Vse opravilo odgoje pa apostelj zaznamnuje s kratkimi besedami: „Odgojajte jih (otroke) v nauku in strahu, Gospodovem.“ (Efež. 6, 4), t. j. podučujte jih in napoljujte h keršanskemu življenju. Obojega, poduka in strahu je silno potreba v naših časih, zakaj brez skerbnege so-delovanja staršev dandanes otrok ne bo dovolj podučen in ne pripravljen do tega, da bi keršanstvo v djanji spolnoval.

Vsi veste, kakošne so razmere naših šol. Učiteljev postava ne zavezuje keršansko učiti, in ne da bi njih vzgojevanje imelo keršanski vpliv do otrok. Sedanja čas veljavne postave celo dopušajo, da bi se nearistjanje nastavljali za učitelje po ljudskih šolah.

Razvidno je tedaj, da taki učitelji niso sposobni katoliško mladino versko-nravno odgojevati in da niso zmožni spolnovati perve in najvažnejše naloge ljudske šole, ktera pa po besedi zdaj veljavne šolske postave ni nobena druga, kakor „otroke versko-nravnostno vzgojevati.“ Tudi šolske knjige nimajo nikake verske last-nije.

Vsa butara v tem oziru zadeva veroučitelja. Kako pa naj bi zadostovali po dve uri v tednu pri mnogokrat preobilnem številu otrok, da bi se zadostno podučili in privedli na pot keršanskega življenja? Naša dolžnost je išati na to, da šole zopet zadobé keršansko versko podobno, in ne smemo odnehati, dokler se ne doseže ta namen.

Pa tudi potem, ako je ta namen dosežen, mora domača izgoja delati zraven šolske, pač da, domača izgoja ostane vselej glavna reč. Kar se v šoli pridobi, je k večjemu le pospešovanje in podpora domače izgoje. In ta mora toliko več storiti, kolikor manj se v tej zadevi zgodi v šoli.

Odgoja otrok, dragi starši, mora se že zgodaj pričeti. Sadite toraj že v zgodnji mladosti drevesca pokorščine, zatajevanja in pobožnosti v rahle gredice otročjih serc. Že v otročjih letih jih učite strahu Božjega in groze pred grehom (Tob. 1, 10), podučujte jih v glavnih resnicah sv. vere, vadite jih še v mladosti nositi jarem Gospodov (Lament. 3, 27). Svojo oblast kot starši tudi tedaj, in posebno še tedaj kažite, ko so otroci šoli že odrastli. Oh! koliko prej tako nadepolnih otrok pade ravno v tej dóbi življenja v zanjke strasti in v propast za vselej! Imejte toraj tudi v tej dobi otroke v blagodelnem strahu. Ne spustite jih čez mejo varujoče ograje pokoršine v razuzdano prostost. Pa tudi tedaj se ne odpovejte svoji očetovski oblasti, ko so vaši otroci odrastli v mladenče in dekleta. Tedaj še-le, če ste jih obvarovali tudi ta čas pred nevarnostmi zapejivosti, zamorete reči z nekaljenim veseljem, da ste srečno končali delo odgoje. Vse je na tem ležeče, da je mladost vaših otrok taka, da bo dobra priprava za njih prihodnji stan. Kajti ravno od tod klije in prihaja toliko nesreč v zakonskem življenju, v družinah, ker ženini in neveste velikrat v prejšnjem življenju tako razuzdano in pregrešno žive. V mladosti veter, — v starosti nevihta. Blagor vam tedaj, starši, ako se vam posreči, da obvarujete otroke čiste in nepokvarjene v vseh nevarnostih,

ki žugajo mladosti. Zamogli bodete na večer svojega življenja utolaženo moliti, kakor je nekdanji Zveličar molil: „Ohranil sem jih, ktere si mi bil izročil, in nikdo izmed njih se ni pogubil, razun sinu pogubljenja.“ (Jan. 17, 12.)

Ljubi verni! Važne so resnice, ki smo jih vam omenili. Premišljajte jih in spoznajte resni čas, resnobo večnega življenja. Svarili smo vas pred hudobnim sedanjim svetom; opominjali vas, da zvesti ostanite v duhu Kristusovem. Vsak izmed nas sme z Mojzesom zaklicati: „Nebo in zemljo kličem danes na pričo, da sem postavil pred vas življenje in smert, blagoslov in prekletstvo. Izvoli si tedaj življenje, da živiš ti in tvoj zarod, da ljubiš Gospoda svojega Boga in se ga deržiš.“ (Mojz. 30, 19, 20.)

Milost našega Gospoda Jezusa Kristusa, ljubezen Božja in občestvo sv. Duha bodi z vami vsemi. Amen. (2. Kor. 13, 13.)

Friderik kardinal Schwarzenberg, knez in nadškof Praški. Friderik kardinal Fürstenberg, knez in nadškof Olomuški. Celestin kardinal Gangelbauer, knez in nadškof Dunajski. Franc Albert Eder, knez in nadškof Solnograški. Izak Izakowicz, nadškof Lvovski, arm. obr. Alojz Zorn, nadškof Goriški. Silvester Sembratowicz, nadškof Lvovski, grš. obr. Marko Calogera, škof Spljetski in Makarški. Jakob Stepischnegg, knezoškof Lavantinski. Janez Zwirger, knezoškof Sekovski. Janez Dela Bona, knezoškof Tridentinski. Matej Jožef Binder, škof Št. Hipoliški. Kazimir Forlani, škof Kotorški. Janez Haie, škof Kraljevograški. Anton Fosco, škof Sebeniški. Andrej Illich, škof Hvarski. Edvard Angerer, titularni škof Alalijanski, posvečni škof na Dunaju. Ant. Gruscha, titularni škof Kariški, apostoljski vojaški vikar. Albin Dunajewski, škof Krakovski. Franc Ferretich, škof na Kerku. Peter Funder, knezoškof Kerški. Luka Solecki, škof Premiseljski, lat. obr. Franc Bauer, škof Bernški. Emanuel Schöbl, škof Litomeriški. Simon Aichner, knezoškof Brikenški. Franc Sniegon, titularni škof Taneški, pom. škof Tešenski. Franc Schönborn, škof Budjevojski. Jakob Missia, knezoškof Ljubljanski. Janez Flapp, škof Poreško-Puljski. Janez Plakolm, kapiteljski vikar Linški. Lorenc Gviazdon, kapiteljski vikar Tarnovski. Janez Šust, stolni dekan v Terstu, nadomestnik škofov. Filip Nakič, kanonik v Zadru in zastopnik ordinarijata ondotnega.

Zgodovinski zapisniki o posvečevani nekaterih cerkvá v Ljubljanski škofiji.

Cerkev je Slovincem središče duhovnega življenja. Dogodbe, ki so v zvezi s cerkvijo, se nam zdé najimennitnejše, in vsakdo rad pomni, kdaj da se je to in ono pri cerkvi napravilo, še bolj pa zanima vsakega, kdaj in od koga, da je bila posvečena domača cerkev. O tem je nabral podpisani iz Ljubljanskega škofijskega arhiva sledeče zaznamke:

1. Cerkev sv. Brunona in Hugona, patrona kartuzijanskega reda, katero so zgradili l. 1606 Bistriški kartuzijanci na mestu stare kapele sv. Klemena in Fridolina na Bregu v Ljubljani, je posvetil ljubljanski škof Tomaž Hren.

2. Cerkev kapucinsko (sv. Janeza Evang.) v Ljubljani, kjer je sedaj „Zvezda“, tudi škof Tomaž Hren 31. avgusta 1608; k temu posvečevanju so prišle v Ljubljano procesije iz 35 fará s 600 banderi.

3. Cerkev sv. Elizabete v bolnici Ljubljanski (kjer je sedaj Mayer-jeva prodajalnica) škof Tomaž Hren; skoraj 50 let so imeli prej luterani to cerkev

v oblasti, škof Hren je pa dal pred posvečevanjem izkopati truplo ondi ležečega predikanta Kristofa Spindlerja in ga je vergel v Ljubljano.

4. Cerkev sv. Marjete v Tomačevem, fare sv. Petra v Ljubljani, škof Tomaž Hren, 18. julija 1604, ker je bila poprej razsvetljena po Turkih.

5. Cerkev sv. Simona in Juda na Viču, fare frančiškanske v Ljubljani, ljubljanski škof Franc Kazianer 5. november 1542.

6. Cerkev sv. Jerneja v Spodnji Šiški, zdaj tudi frančiškanske fare, škof Tomaž Hren.

7. Cerkev sv. Jurija na Studencu pri Igu, škof Tomaž Hren, 6. novembra 1614.

8. Cerkev sv. Jakoba v Strahomeru, izanske fare, pičenjski škof Jurij (s privoljenjem ljubljanskega škofa Kristofa Ravbarja) 15. maja 1495.

9. Cerkev sv. Andreja v Brestu, izanske fare, ljubljanski škof Tomaž Hren, 5. oktobra 1614.

10. Cerkev sv. Tomaža v Zadobrovi, v Poljski fari, škof Tomaž Hren, 23. septembra 1603.

11. Cerkev sv. Andreja v Kašlji, tudi Poljske fare, škof Natalis de Turre, sufragan ljubljanskega škofa Ravbarja, 16. sept. 1520.

12. Cerkev sv. Martina v Notranjih Goricah, v Brezovski fari, ljubljanski prošt Mihael Kummer Kumberški, škof Kristopoljski, 22. julija 1646.

13. Cerkev sv. Urha v Zavógljem, v Sosterski fari, škof Tomaž Hren 12. sept. 1604; požgana in razderta je bila l. 1529 od Turkov.

14. Cerkev (farno) sv. Štefana na Sori, ljubljanski škof Sigismund Lamberški v nedeljo po Malem Šmaru l. 1470.

15. Cerkev sv. Andreja na Gostéčem, v Sorški fari, Natalis, škof Enonski, generalni vikarij Oglejskega patrijarha, prvo nedeljo po binkoštih l. 1334.

16. Cerkev sv. Nikolaja pri Jeperici, Sorske fare, Oglejskemu patrijarhu podložni škof Daniel de Rubels 13. junija 1512, in potem zopet ljubljanski škof Verban Textor 5. julija 1541.

17. Cerkev sv. Hermagora in Fortunata na Osolniku, v Sorški fari, ljubljanski škof Oton grof pl. Buchheim, 12. julija 1661.

18. Cerkev sv. Florijana na Tèhovcu, v Sorški fari, ljubljanski škof Verban Textor 4. julija 1548.

19. Cerkev sv. Andreja v Srednjih Gameljnih, v fari Šmartno pod Šmarino goro, Natalis a Turre, škof s Kerka (s privoljenjem ljubljanskega škofa Ravbarja), 22. febr. 1520.

20. Cerkev (farno) sv. Katarine v Topolu, ljubljanski škof Peter pl. Seebach, 7. sept. 1554.

21. Cerkev Marije Dev. na Bregu, Šmartinske fare pred Kranjem, Pičenjski škof Martin.

22. Cerkev sv. Uršule v Srednjih Bitinjah, Šmartinske fare, ljubljanski škof Tomaž Hren, l. 1616.

23. Cerkev sv. Tomaža v Zgornjih Bitinjah, tudi Šmartinske fare, ljubljanski škof Kristof Ravbar, l. 1521.

24. Kapela sv. Petra pri gradu Schrottenturn, v Šmartinski fari, je bila posvečena l. 1645 po izkopu ondi ležečih luteranov iz obitelji pl. Sigerstorff.

25. Cerkev sv. Janeza v Zbiljah, v Smeleški fari, je posvetil Pičenjski škof Jurij (s privoljenjem ljubljanskega škofa Ravbarja) 10. maja 1496.

26. Cerkev sv. Jakoba pri Preddvoru, patrijarhov generalni vikarij Eberhard, škof Defolitenški, l. 1415.

27. Cerkev sv. Lovrenca pri Preddvoru, sufragan Oglejskega patrijarha, škof Hieronim de Francisca leta 1507.

28. Cerkev sv. Tomaža na Britofu, v Predoseljki

fari, Kaprulanški škof Daniel de Rubeis, sufragan Oglejskega patrijarha Marka, 8. junija 1517.

29. Cerkev sv. Nikolaja v Gvozdu, Kriške fare pri Teržiči, Pičenjski škof Martin, gen. vikarij patrijarha Ludovika, 15. junija 1451.

30. Cerkev (farno) sv. Petra v Naklem Kaprulanški škof in vizitator Oglejskega patrijarhata Daniel de Rubeis, pooblaščen od ljubljanskega škofa Krištofa Ravberja, 11. jun. 1517.

(Dalje prih.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. (Zahvala in prošnja.) Kapela ss. Cirila in Metoda v cerkvi Jezusovega Serca je te dni dobila kamnite altarne stopnice in je tedaj v vsem dovršena, in sicer s pomočjo častitih dobrotnikov in vsih stanov, ki so na priporočevanje našega premilostnega gospoda knezoškofa k njeni lepšavi tako hitro in tako obilno pripomogli, da so stroški za izrezljani in pozlačeni altar (Hansel v Ljubljani), izvrstni podobi ss. Cirila in Metoda (iz Monakovega), ss. Hermagora in Fortunata (iz Inomosta), lepo malerijo oboka in sten (Borovaki), pisani tlak (iz Dunaja) in kamnite altarne stopnice (Peter Toman) večidel poplačani, in je le še kakih 1100 gld. na dolgu ostalo.

Vsím blagim dobrotnikom se tukaj za tako obilno pomoč priserčna zahvala očitno izrekuje, ob enem pa pohlevna prošnja pristavlja, da bi oni, ki jih je Božja previdnost s časnim premoženjem obilneje obdarovala, in so posebni častivci ss. Cirila in Metoda, k zbrisanju še ostalega dolga svetima slovanskima blagovestnikoma v čast kolikor toliko pripomogli.

Odbor.

V Ljubljani, o malem Šmaru 1885.

Iz Šmarjete. (Obiskanje škofovo.) Sprejeli smo premilg. knezoškofa z vso le mogočo slovesnostjo. Naši fantje so jim šli na konjih naproti; 37 jih je bilo, ki so imeli male bandere v rokah cesarskih, papeževih, cerkvenih in narodnih barv; kar je bilo kaj veličastno. — Ko so drugi dan milgosp. knez in škof s presunljivo spodbudljivo pobožnostjo posvetili novi kamniti altar naše bratovšine sv. Jožefa, so nam v gihljivi pridigi pojasnili velike dobrote, ktere dobivamo od posvečenega altarja. In potem so 717 otrokom podelili zakrakterament sv. birne.

Pri slovesu so verli fantje še enkrat prosili, če smejo s svojo častno stražo spremiti milg. vladika do župnijske meje. In ko so dobili privoljenje, se jih urno zopet 27 zbere na svojih čilih konjih. Na meji pozdravi v imenu vseh Šmarjetakih fantov njihov vodnik — Jož. Karlovšek — prevzvišenega škofa k slovesu in fantji zakličejo trikratno „živio“.

Zares milo je bilo videti pri tem slovesu, kako prijazno so se visoki gospod zahvalili za ta sloves; zlasti ko je velika množica pritisnila k njim, in so jim stari možje in stare žene s solznimi očmi roko poljubovali; tako, da smo jih težko nazaj v voz spravili. Mnogi mnogi: „z Bogom!“ so jih še spremili na daljno popotvanje proti Novem mestu. Bog ž Njimi!

Iz Gorenjskega, 1. septembra. (Otožne misli glede duhovskega naraščanja v naši ljubljanski škofiji.) Marsiktorega mislečega rodoljuba in katolika naše dežele je v serce ranila novica v zadnji „Danici“ od dne 28. avgusta, da je za sprejem v ljubljansko semenišče dozdej prosilo le 13 kandidatov; med

temi le pet iz ljubljanske gimnazije! *) Saj se je vendar pripovedovalo, da je imela 8. latinska šola v Ljubljani preteklo šolsko leto precejšno število učencev, in čulo se je, da je upanje, da jih bo mnogo zmed teh stopilo v bogoslovje. Milostni gospod nadpastir in knezoškof sami, ako smo prav slišali, želeli so polajšati mladenčem vstop s tem, da niso zahtevali od njih „mature“. Da jih je pa do 28. avg. zmed vseh prosilo le pet za sprejetje, to je slabo znamenje našega časa, in nehoté človek vpraša: kdo je temu kriv? Ali mladenči sami in sedanje šole? Ali njihovi starši? Ali pa tič vzrok drugje, kar pa očitno ne maramo izreči. **)

Nekdaj tako slavna ljubljanska škofija, sloveča matiškofija vseh sosednjih slovanskih škofij in pokrajin, si vse soseduje škofije obilno preskerbovala z izvrstnim duhovskim naraščanjem; — in danes? — danes prosijo že iz daljne Češke kandidatje v naši škofiji za sprejem v bogoslovje, za sprejem v častitljivi stan, za prihodnje dobre službe, in za poštene kruh; — domači sinovi pa vse to zametujejo, hrepeneči — nočom roči, po čem — in vendar je sad za svetne službe valed tega tako neznoten, da vedno več tujih moči zaseda tudi svetne domače službe, in mnogi, kteri so domači po rodu, so pa po večem tujci po „kulturi“. Pred kacimi 40 leti se je slišalo ponašanje, kako bodo kulturo nosili na Jutrovo („Kultur nach Osten tragen“); sedaj toga ni, kajti imamo toliko domačino: po tuje „okulturanih“ in „prekulturanih“, da vsim pravim domačinom do brade in do vratu preseda!

No „kulturo“ liberalstva imamo, pa tudi dosti „lačenpergarjev“, „luftkomisarjev“, žganjarjev in postopačev, ki bi bili lahko pošteni delavci v vinogradu Gospodovem, ko bi jih ne bila oblizala „kultura“, pa še bolj dve hčeri „kulturini“: brezvera in preširnost.

Pred mano na mizi leže trije zvezki šematizma ljubljanske škofije, namreč od l. 1829, 1830 in 1831. Berite, spoštovani bralci, kaj je v njih zapisano? Beri tudi ti, vojvodina Kranjska, ter vidi, kak je razloček. L. 1829 štel je ljubljanski alumnat v 4. letu 30 gojencev (med tem 6 sem. duhovnikov); in v 3. letu 41; v 2. letu le 9; skupaj 80. Zunaj alumnaata pa jih je, čujte! v Ljubljani še posebej bogoslovje privatno študiralo, in to menda do malega vsi na lastne stroške: v 4. letu 1; v 3. letu 12; v 2. letu 46; v 1. letu pa celo 70; — zraven teh pa še v Gorici 2. Skupaj todaj: 211 bogoslovcev.

O srečni čas za katoliško Cerkev in vero po Slovenskem. Poleg domače, je še vsem sosednjim škofijam dajala ta čas kranjska dežela skerbljive duhovnike; kar jih namreč ni dobilo službe doma, šli so v lavantinsko, kerško, teržaško, goriško in porečko škofijo. Koliko pa zraven tega še v raznoverstne samostane!

L. 1830 bilo je v alumnatu v 4. letu (s 6 sem. duhovniki vred) 43; v 3. letu 29; v 2. letu 3; skupaj 80; privatno pa jih je bogoslovje študiralo: v 3. letu 19; v 2. letu 57; v 1. letu 37, vseh skupaj 193. Človek bi skoraj ne verjel, ko bi ne vidil natisnjenih imen in števil pred seboj!

Ozrimo se še na leto 1831. Bilo jih je v 4. letu (z vštetimi 6 sem. duhovniki) 33; v 3. letu 29; v 2. letu 11; in v 1. letu 7; skupaj 80. Privatno jih je študiralo bogoslovje: v 4. letu 1; v 3. letu 6; v 2. letu 17;

*) Opomba. Napovedanih je bilo dosti več, ki zdaj menda tudi prihajajo. Sicer pa se ponuja vedno več Čahov, ki so bolj previdni za svojo prihodnost, kakor marsikteri od framasonov zapeljani domačini.

**) Najberše, da tudi. Mnogi menijo, da pregraha in brezverstvo v družih stanovih ima „privilegijo“; toda veči del še zgodaj v življenji — vendar prepozno za popravo — se prepričajo, kako kervavo so se motili.

in v 1. letu 16; — vseh skupaj: 120. Kaj pravite k številom gg. bogoslovcev v teh treh letih? In danes, čes dobrih 50 let? . . .

Pristavek. Tolika množica bogoslovcev tiste leta kaže, da je bilo poprej tudi pomanjkanje duhovnov, blezo valed vojak in hudih létin, ne mara tudi valed „jorefinizma“. Zato je prihajalo ob nekem času precej laških duhovnov v deželo. Tako pomanjkanje je bilo zlasti o nastopu r. škofa Alojzija Volfa, in kakor so se bili takrat časi na boljše zasukali, tako smemo upati, da se bodo tudi zdaj, kar se je že začelo. Samo moliti je treba za dobre duhovne in pokoro delati. Zakaj po več krajih so ljudje hudo grešili zoper duhovski stan. Neolikani bahači so v svoji prederznosti govorili, „ložej bomo dobili duhovna, kakor pa hlapca“ itd. Drugi so kako slabost posameznih pripisovali celemu stanu in kričali: „Taki-le so!“

To je tako, kakor ko bi bil v eni fari en tat. in bi zagnali: „vsa fara je tatinska!“ Ali če en vradnik kaso okrade, bi zavpili: „Vsi vradniki so roparji in krivičneži!“ Še najbolj neolikano in hudobno so delali pa neki lažiliberalni časniki nove dobe pred malo leti, česar nočemo pogrèvati. Ponavljamo pa: Vai se poboljšajmo in ponižujmo pred pravičnim Bogom; potlej bo za vse bolje!

Iz Amerike. (Spomin misijonarja Pirca.) (Dalje.) Bilo je leta 1873, ko je čast. misijonar težkega serca priljubljeno si Ameriko zapustil, in različne skozi 38 let vladane čede prepustil drugemu pastirju. Sedem let je še živel v Evropi; 22. jan. 1880 pa je izročil svojo dušo v roke Stvarnikove. V Ljubljani v Šenklaški duhovniški hiši prebil je zadnja leta. Od onod zvedeli smo prebitki dogodek, in tukaj opravljale so se sa. maše povsod, koder je raniki misijonaril, tisti dan namreč, ko se je bilo truplo blazega gospoda materi zemlji izročilo, maševalo se za dušni počitek dragega umerlega. *)

Tisti dan čutili so tukajšnji katoličani pač dobro, kakega ljubeznjivega očeta so zgubili v osebi umerlega gospoda Pirca. Blagi čast. misijonar Francišek Pirc bil je močne, zdrave postave in je dokončal starost 94 let; razun tega bil je bistrega duha, in nepremagljiva gorečnost in stanovitnost v misijonskem življenji vodila ga je vedno.

Pervi namen čast. gospoda bil je: med divjimi Indijanci križ Kristusov zasaditi. Ta namen spolnil je v polni meri. Kakor je že omenjeno, delal je 17 let v Michigan-u in Wisconsinu po raznih misijonih s priznanja vrednim vspehom, tako n. pr. v Sault St. Marie, Lacroise, Grand-Portage, Riviere aus tours, Ft. William, Pik Michisukaton, Lac Superior, Arbrecroche, Middletown, Sheboygan, Tole de Casto, Manistee, Agaqotchiwing, Grande Traverse, Kachagens, Ondibaning in Machkigong.

Mesca junija leta 1852 dospel je v škofijo St. Pavel katero je takrat vladal prečastiti škof Jožef Kretin. Ta ga je prijazno sprejel in mu je odločil za misijone severni del Minesote, ki je zdaj škofija sv. Klavdija. Kak razloček med takrat in sedaj! Takrat vlačile so se cele tolpe divjih Indijancev, vojskujočih se eden proti družemu po še neobdelani pokrajini, in sedaj podajajo si omikani narodi spravljivo roke v deželskem in gospodarskem življenji. Takrat ni bilo ne duha ne sluha o poti ali stezi; sedaj pa je v polno zadovoljnost prebivalstva že polno cest in mostov. Takrat viditi je bilo le indijanske ladjice iz brezovega lesa na Mississippu, sedaj pasemo oči s pogledom na ponoane parnike. Takrat so bila velikanaka plesišča (indijanako „Midewiwu“); sedaj pa krasni,

prečastitljivi hrami, iz katerih Vladoarju vseh reči doni slava neprenehoma. Le 30 let je preteklo od onega dne, ko je čast. misijonar Francišek Pirc prvo sv. mašo daroval pri sv. Klavdiju, ali na kraju samem; in danes je sv. Klavdij, imenitno mesto v državi Minesota, šteje kakih 5000 prebivalcev in je glavni sedež v Stearns Connty. Izmed poslopij omeniti je posebno stoljnica. Pri katedrali je sedež prvega škofa severne Minesote, preč. gosp. Ruperta Seidenbuša. Razun katedrale imajo pa katoličani še drugo molitveno zbirališče, namreč, nemško cerkev Matere Božje. Obe cerkvi ste iz opeke močno in velikansko sozidani, v katerih kakih 500 kat. družin svoje molitve in darove Gospodu Bogu daruje. Prečudna je tedaj hitra sprememba, Bog bodi zahvaljen, k dobremu!

(Dalj. prih.)

Kralj Friderik II in katoliška častnika.

Kralj Friderik II je prišel neki dan v katoliško mesto in želel je ogledati stoljno cerkev.

Kralj hodi z nekim kanonikom po prostorih Božje hiše; kar prideta dva oficirja za njima in se zadi posmehujeta in norčujeta čez pobožnega duhovna. Kanonik namreč je čast skazoval sv. Rešnjemu Telesu v tabernakeljnu in vsaki pot, ko je šel memo tabernakeljna, se je globoko s koleno priklonil. Bila sta častnika katoliška, to je vedil kralj, pa bila sta „pehtra-katoličana“, ki sta se sramovala svoje vere; morebiti sta tudi mislila, da se bosta s svojim zasramovanjem Najsvetejšega pri kralju prikupila.

Kralj terpi nekaj časa to otročje, nespodobno obnašanje, poslednjič pa se oberne k njima in reče:

No, gospoda, ako bi jest, kakor vidva, veroval, da tam v tabernakeljnu Bog prebiva, bi se ne le na kolena, ampak tudi na tla vergel; zakaj pred Gospodom našim Bogom smo mi ljudje vender le uboge reve in malo-pridneži.

To je bila debela, porečeš, ljubi čitatelj. Res je. Častnika sta kralja tudi precej razumela in jenjala sta obirati pobožnost in spoštovanje katoliškega duhovna do Najsvetejšega.

Tudi v naših časih ni brez „šterbonceljnov“, kateri so vredni tacgega pôpra, kakoršnega sta una dva pod nos dobila. Človek pride v cerkev; pozvoni k povzdigovanju, vse se verže iz svetega strahu na kolena pred Žveličarjem, ki se poniža priti na oltar; le 2—3 stojé, žali, da jih je včasi še več, šterlé s prevzetno glavo kviško in si nekaj domišljejejo, da se drugač kakor vsi drugi védejo! . . . Ali pa gre taki keršen pogán memo procesije s klobukom ali čepko na glavi, v kateri je več plév kakor pa možgán. Taki so pač vredni posvarjenja kralja Friderika!

Najbolj blaženi kraj.

Ko limbarček lepo poljé
Mi z néžno belo znano je,
Toplote čudne vse mezí,
Bogate milosti rosi.
Sred polja cvetka je rudeča,
Ko živi ogenj je žareča.

Cvetlica ta, lepó poljé
Zaklad, bogastvo moje je.
Moj kinč in slast, vsa blaženost,
Vsa serca mojega radósti.
Na svetu lepšega ni kraja,
Za dušo slajšega ni raja!

Veliko serc že videl sem,
Od kar pridružen sem ljudem;

*) Bili smo namreč nemudoma telegrafirali preč. g. misijonarju Buh-u: „Pirc mortuus“ (Pirc je umerl). Vr.

Pokušal razno sem sladkost,
 Užival mnogo veselost:
 Alj sreči tej je ni enake,
 Ni raja več — ne zemlje take!

Preiskal bil sem razni kot,
 In prišel v kraj ta prvi pot:
 Mogočno zagori sercé
 Za limbarno le-tó polje, —
 Za lil'jo to poljé blesteče,
 Za kras cvetlice plameneče.

Sem ko metuljček splapolal
 Po cvetju žarnem zafercal,
 Mi bil nebeški raj odpert,
 Sem serkal rádot, sladko stord —
 Tu bilo mi je skoperneti,
 Od rajske slasti skor' umreti!

Sem dan za dnevom se gostil,
 Na belem polju veselil,
 In dan za dnevom sladak med,
 Mi daje ta nebeški cvet;
 In dan na dan smem neprestano
 Tu vživati preblago mano.

Če to ostane mi naprej,
 Me najdeš lahko prej alj slej:
 Da v svete slasti zakopan,
 S cvetličjo roso ves obdan,
 Na polji tem, v cvetličnem cvetu,
 Slovo sem dal za vselej svetu.

Hitite simkaj vsi ljudje,
 Na to preblaženo polje.
 O pridi, pusti merzel svet —
 V cvetličnik ta se rajski gret.
 V rudeči roži čudoviti,
 Neakončni so zakladi skriti!

Ko zláto svitlo to poljé
 Zveličarjevo je Sercé,
 Škerlatna roža sred poljá
 Je rana božjega Sercá:
 Na svetu blažjega ni kraja,
 Za dušo slajšega ni raja!

S. M. Bonaventura.

Razgled po svetu.

Praga. Premilostni gospod knez vikši škof Schönborn si je izvolil general-vikarja preč. g. Ant. Hosa, kan. stražnika pri sv. Vidu; za kanclerja prečast. gosp. Fr. Hradka, kan. metrop. in dekana pri sv. Apolinaru. — 4. t. m. se je podal nadškof v Budějovice k umeščevanju ondotnega novega škofa milgsp. Mart. Riha. — V ravno tem mestu bodo letos obhajali 100letnico, odkar je bila vstanovljena ondotna škofija. Sv. Oče so v ta namen dovolili popolnoma odpustke pod navadnimi pogoji za tisti dan.

V Líbercah je bil pred kratkim v katoliško cerkev sprejet evangelik. Malo pozneje je ravno tam gori prestopil k nam g. Serak s svojo družino.

Rim. Ljubeznjivost sv. Očeta. Pred nekaj časom, kakor piše „Blahovést“, ste iz Ogerakega nastopili pot

v Rim in v Lurd dve ženi in tri deklice, katerih ena je slepa. Hodile so péš. Akoravno le ena sama malo nemški zna, so vendar prišle srečno v Rim in bile so tudi dopuščene pred sv. Očeta. Tolmač je bil papežev sluga, ki umeva madžarsko. Papež so popotnice izpraševali, kako se jim je na potu godilo, podelili jim sv. blagoslov in obdarovali jih s popotnico; ob enem so jim naložili, da naj grede iz Lurda zopet pridejo, kar so tudi storile. Tudi to pot so po tolmaču z njimi govorili in zopet jih obdarovali.

Bratovske zadeve.

V molitev priporočeni:

Na milostljive priprošnje N. lj. G. presv. Jezusovega Serca, sv. Jožefa, sv. Nikolaja, ss. Hermagora in Fortunata, naših angeljev varhov in vsih naših patronov Bog dobrotno odverni od naše dežele poboje, umore in samomore, odpad in brezverstvo, prečestvanje in vse nečistosti, sovraštva, preklinjevanja in vse pošastne pregrehe in velike nesreče. — Mladeneč, da bi moral srečno opraviti poskušajo. — Mladeneč za zdravje, ali srečno zadnjo uro. — Neka zmedena zadeva, da bi se srečno zavnala. — Šolar, da bi prišel k dobrim ljudem in se tako ravnal, kakor je Bogu na čast in njemu v zveličanje. — Da bi naša lj. Gospá bratu vdovcu sprosila srečno volitev keršanske žene, oziroma skerbne matere zapuščeni družini, ki je smert jim mater pobrala. — Šolska mladina, da bi dobila keršanske stanovauja, ker to je velikrat temelj vse prihodnje sreče, ali pa nesreče.

Koledar za prihodnji teden:

14. kimovca. Povišanje sv. Križa. — 15. S. Niko-med. — 16. (Kvaterná sredo, post.) S. Ljudmila. — 17. Rane sv. Frančiška Seraf. — 18. (Kvaterni petek, post.) S. Jožef Kupert. — 19. (Kvaterná sobota, post.) — S. Januvarij. — 20. Sedemnajsta nedelja po Bink. Spomiu Matere Božje 7 žalost.

Listek za raznoterosti.

V Št.-Vidu nad Ljubljano se bode od 17. sept. do 18. okt. slovesno obhajal 800letni jubilej, odkar je vstanovljena ondotna fara. Program se bode v kratkem razpošiljal. Opravila bodo veličanska. Ker nam je osnova že pozno prišla v roke, povemo razverstenje za sedaj le po večem.

V četrtek 17. sept. popoldne ob 4, bodo peljali iz Ljubljane skoz gor. Siško in Dravlje novi tabernakelj v Št. Vid. Duhovšina, mladina, društva itd. pridejo do kovača Peterlina naproti. — V soboto ob 4 popoldne se bo celo uro zvonilo v domači in po vsih farnih in podružnih cerkvah, katerim je Št. Viška duhovnja mati-fara, ki so namreč: Polhov gradec, Horjul, Št. Jošt, Dobrova, sv. Katarina, podružnici spod. Šiška in Golo berdo. — Zvečer po litanijah slovesno zvonjenje po cerkv. domače fare, občna razsvitljava, baklada.

Potem bodo vsih 5 nedelj prelepe in slovesne opravila, ktere bodo sklenili premilg. knez in škof dr. Jakob Misija 18. vinot. — Vse iz Št. Viške fare izločene duhovnije bodo o določenih dnevih v procesijah prišle obiskat in pozdravit svojo „mater-faro“. Naprošeni so pri-

digarji za slavnostne pridige, in zopet drugi preč. gg. za veliko mašo itd. ob nedeljah. — Prvo nedeljo (20. kim.) n. pr. bude slovesno blagoslovljen novi križev pet (slikan od g. Mirosl. Tomca), novi tabernakelj, in popoldne po milgop. proštu novo spominako znamenje v Vižmarjih. To bo res slovesnost, da se ne pomni taka.

Po vsem tem — 19. okt. — pa se prične sv. Misijon po čč. oo. Lazaristih, ki bude clepševal, osrečeval in z veseljem napolnoval notranji svet človeških serc, kakor so se poprej po zunanjih slovesnostih razveseljevale. Vse te reči natanko razlaga poseben program.

Bog dej Šentvičanom, starim in novim faram, pa tudi bližnji Ljubljani srečo k tako lepim in blaženim slovesnostim!

V Vipavi bodo 17. (ne 16.) sept. v šolskem poslopju po slovesni sv. maši postavili spominski plošči ondodnima slavnima ranjc. rojakoma Jur. Grabrijanu in Štef. Kocijančiču.

Dunaj. Deržavni zbor se prične 22. t. m. Hohenwart poprej hoče desnico na Dunaju zbrati, da se zmenijo zastran svojega obnašanja oziroma na levičarje v prihodnjem zasedanji.

Duhovske spremembe.

V Ljubljanski škofiji. Č. g. Matiju Videmšku, župniku v Oailnici, je podeljena Bela cerkev; č. gosp. Maksim. Veja-tu, duh. pom. v Kranjski gori, pa župnija Bukovšica; č. g. Jan. Mavrič, dozdej v pokoju zaradi bolehnosti, gre za kurata v Ustijo, in č. g. Jul. Ferjančič, duh. pomoč. v Rovtah, pa za oskerbnika v Zavratoč. — Prestavljeni so čč. gg.: Jož. Škofic iz Predoselj v Podbrezje; Ljud. Jenko iz Černomlja na Kerko; Karol Kurent s Kerke v Stari terg pri Polj.; Ign. Koren iz Starega terga v Toplice; Fr. Demšar iz Černomlja v Stopiče; Jan. Vavpetič iz Metlike v Selce; Jan. Brencce iz Starega terga pri Ložu v Košano; Miha Koželj iz Košane v Stari terg; Jan. Golob z Mokronoga k Sv. Križu pri Kost.; Jak. Leban od Sv. Križa k Sv. Trojici pri Teržiču; Al. Bobek s Šentjurja pri Svib. v Mokronog; Jan. Nemanič iz Cerklj v Dole.

V novo nastavljeni so čč. gg.: Mih. Bulovec v Predoselje, Mark. Pakiž v Šentjuri pri Svib., Mih. Klemenčič v Černomelj II., Al. Pehani v Metliko II., Mih. Erzar v Cerklje, Val. Bernik, sem. duh., v Kranjsko goro.

Umerla sta čč. gg.: Martin Indof, župnik pri sv. Mihelu pri Žužemb.; 30. avg., in J. Klofutur župnik na Dolih. R. I. P.

Razpisani ste duhovniki: Osilnica 21. avg., in Št. Mihael pri Žužemb., 1. kim.

V kn. škof. semenišče v Ljubljani so sprejeti gg.: Bojanec Ant., od Šempetra pri Vinici; Gregorič Jož., iz Ambrusa; Adalb. Havliček, Čeh; Jemič Ant., Brezničan; Oštir Jan., od sv. Križa pri Kost.; Plečnik Andr., Ljubljančan; Rihar Leop., Polhograjec; Šmid Ant., Selčan; Štrančar Jož., iz Ustije; Lovr. Šumi, iz Kranja; Žagar Jož., s Trebelna.

V Alojzevišče so še dalje sprejeti naslednji učenci: Birek Franc iz Jarš pri Ljubljani, Novak Matija iz Podzemelj, Rajčević Fr. s Trate, Gre-

gorič Rud. iz Andriža pri Gradcu; Hribar Ant. iz Kerke; Kenk Fr. iz Brezovica, Kosem Fr. iz Radne pri Boštanju, Pešec Fr. z Iga, Podpečnik Ant. z Jesenic, Steška Vik. iz Ljubljane, Ušeničnik Fr. iz Poljan, Benkovič Jož. iz Kamnika, Cestnik Ant. iz Čemšenika, Mihelič Jakob iz Kroke, Poljak Mart. iz Ljubljane, Porenta Gašp. iz Virmaš pri Loki; Toporiš Jan. iz Teržiča, Ušeničnik Aleš iz Poljan, Vilman Ant. iz Koroške Bele, Zupan Jan. iz Kroke, Bulovec Ant. iz Radoljice, Cvetek Jan. iz Boh. Bistrice, Gregorič Al. iz Loškega potoka, Kimovec Jan. iz Lašič, Stroj Al. iz Kroke, Bernik Fr. iz Št. Vida pri Ljubljani, Čemažar Jan. iz Selc, Dietz Ant. iz Šturije, Dolenc Ant. iz Postojne, Hribar Vid iz Zgor. Tuhinja, Kastelec Mat. iz Podgrada, Knavs Fr. iz Loškega potoka, Koblar Jož. iz Železnikov, Kogej Ant. iz Brezovice, Nadrah Ign. iz Zatičine, Opeka Mih. z Verhnike, Prosenec Fr. od Save pri Litiji, Štrukelj Jan. iz Št. Vida pri Ljubljani, Žener Jož. iz Kerškega.

Na novo pa so sprejeti: Bernard Jer. iz Škofje Loke, Čadež Ant. s Trate, Finžgar Fr. iz Breznice, Kristof Jož. z Verhnike, Smolej Jan. s Kranjske gore, Kenk Ljud. z Brezovice pri Ljubljani, Pretnar Fr. iz Dobrave pri Kropi, Terpin Jan. iz Železnikov.

V Lavantinski škofiji. Prestavljeni so čč. gg.: A. Drozeg k sv. Marku blizu Ptuja; Fr. Geč k sv. Rupertu v Slov. gor.; V. Bavman k sv. Antonu v Slov. gor.; Fr. Černenešek k sv. Križu pri Ljutomeru; J. Jurin v Središče; Gr. Hrastelj v Hoče; Gr. Presrečnik v Poličane; A. Vambergar na Bizeljako; J. Štabuc k sv. Martinu pri Šaleku; Ad. Grušovnik v Stari terg; M. Kelemina na Slivnico.

Na novo vmeščeni so čč. gg.: Fr. Korošec k sv. Rupertu blizu Laškega terga; J. Pernat v Ribnico; A. Rančigaj v Rajhenburg; Štefan Turkuš v Luče.

V Pereške-Puljski škofiji. Č. g. Anton Jakič, duh. Spletske škofije v Dalm., je prišel v to škofijo in postal korni vikar v Pulju; č. g. Simon Semelič imenovan je škofov kapl. in kancelist; č. g. Luka Kirac pride za III. kor. vikarja v Poreč; č. g. A. Benigar gre iz Kanfanara v Marčano za kaplana; č. g. Ivan Cotelj gre za duh. pom. v Kanfanaro. Novomašnik č. g. Matej Cozza ostane v svojem rojstnem kraju Balah (Valle) kot duh. pomočnik.

Meseca oktobra je kan. vizitacija in birna v dekanijah Vodnjan (Dignano) in v Kanfanaru.

Dobrotni darovi.

Za študentovsko kuhinjo: Duhovnik v Ljubljani 20 gl. — G. L. Ravnik 1 gl. — Pn. g. kan. in prof. dr. M. Leben 10 gl. — C. g. kaplan Andr. Zamán 2 gl. — Sestre 50 kr.

Za cerkev Jezusovega prep. Serca: Pn. g. kan. in prof. dr. M. Leben 5 gl. — Č. g. kp. A. Zamán 3 gl. Za razširjanje sv. vere: Po preč. goep. A. Koblarji 50 gold.

Za misijone v Kini: Nelmen. po čč. oo. Lazaristih 50 gold.

Za cerkev sv. Cirila in Metoda v Solunu: K časti Jezusa, Marije in sv. Jožefa 100 gl.

Za usmiljene sestre v Solunu: K časti Jezusa, Marije in sv. Jožefa 50 gl.

Za zvonove v Serajevu: K časti J., M. in s. J. 25 gl. Za orientalne misijone: K časti J., M. in s. J. 25 gl.

(Drugi dar. prih.)